

Signalizácia v ochrane rastlín – 33/2026

Hraboš poľný

Na stránke www.uksup.sk je špeciálna signalizácia na hraboša poľného. Lokality pozorovaní sú vyznačené na mape. Na západnom a východnom Slovensku sú lokality so silným výskytom hraboša poľného v lucerne. Je potrebné prehliadnuť aj strniská a porasty vzchádzajúcej repky. Teraz je prechod po poli a kladenie návnad jednoduchšie.

Povolené sú dva rodenticídy **Ratron GW** a **Stutox-II**. Obidva sú na báze fosfidu zinočnatého rozdiel je vo formulácii a v autorizácii škodcov a povolené sú podľa etikety nasledovným spôsobom:

Ratron GV je rodenticíd vo forme návnady k priamemu použitiu na ničenie hraboša poľného (*Microtus arvalis*), hraboša močiarného (*Microtus agrestis*) a hrdziaka hôrneho (*Clethrionomys glareolus*), určená na ochranu poľnohospodárskych plôch, sádov, zeleniny, okrasných rastlín, pasienkov, neobrábanej pôdy, lesných porastov a vinohradov. Jedová návnada proti hlodavcom v podobe obilných zŕn je hotová návnada s rýchlym účinkom, obsahuje účinnú látku fosfid zinočnatý (25 g/kg), rýchlo pôsobiaci jed, ktorý je rozpustný v kyselinách (napr. kyselina žalúdočná). Po požití návnady dochádza pôsobením žalúdočných kyselín v žalúdku hlodavca k uvoľňovaniu fosfinu (hydrid fosforu) z účinnej látky – fosfidu zinočnatého. Fosfin je veľmi silný metabolický a nervový jed, usmrcujúci hlodavce v priebehu 1 až 3 hodín. Keďže účinná látka sa následne rýchlo rozkladá, nespôsobuje sekundárnu otravu. **Prípravok sa nesmie aplikovať voľne na povrch rozhadzovaním alebo rozmetaním! Zákaz leteckej aplikácie!**

Max. dávka: 2 kg prípravku / ha ročne.

Prípravok aplikujte vkladáním hlboko do nôr. Pri ničení hrabošov a hrdziakov umiestnite do každej nory hlodavcov 2 až 5 zŕn Ratron GV. Pri priemernej populácii hlodavcov zodpovedá uvedené množstvo aplikačnej dávke cca 1 kg/ha.

Aplikáciu vykonávajte opakovane až dovtedy, kým návnady neostanú neskonsumované.

Mŕtve hlodavce zakopte, resp. spál'te na vyhradenom mieste mimo dosahu detí!

Stutox-II obsahuje účinnú látku fosfid zinočnatý, rýchlo pôsobiaci jed, ktorý je rozpustný v kyselinách (napr. kyselina žalúdočná), je vo forme peliet. Po požití sa rozklad látky uskutočňuje v žalúdku na fosfin. Fosfid zinočnatý má nepríjemný cesnakový zápach. Plyn je vysoko toxický pre organizmy, ktoré podliehajú oxidačnému dýchaniu. Ako silné redukčné činidlo inhibuje intracelulárne oxidačné procesy redukciou centrálného iónu železa v hemoglobíne.

Je to rodenticíd vo forme návnady k priamemu použitiu na ničenie hraboša poľného v poľných porastoch: na poľnohospodársku pôdu, poľné plodiny, pasienky, ihličnaté a listnaté dreviny, vinič, ovocné plodiny, zeleninu a okrasné rastliny. Dávkuje sa vždy rovnako 2-4 pelety na 1 otvor z nory, max. 2 kg na ha. **Zákaz leteckej aplikácie!** Maximálny počet aplikácií: 3x.

Prípravok aplikujte hlboko do aktívnych nôr. V rámci jednej kolónie hrabošov odporúčame aplikovať prípravok do 3 - 5 nôr. **Na jedno aplikačné miesto je možné vložiť maximálne 4 pelety (do nory), max. dávka na hektár 2 kg.**

Mŕtve hraboše zakopať, resp. spáliť na vyhradenom mieste mimo dosahu detí!

Každú aplikáciu rodenticídu v poľných podmienkach ohlásť príslušnému Poľovníckemu združeniu za účelom ochrany voľne žijúcej zveri.

Z hľadiska minimalizácie rizika aplikácie pre voľne žijúce predátory odporúčame vykonávať likvidáciu hraboša poľného v skorom suchom predjarnom, resp. neskorom jesennom období.

Prípravok neaplikujte pred dažďom, snežením a za rosy. Účinná látka fosfid zinočnatý v prípravku sa vlhkosťou rozkladá.

Vzhľadom na nebezpečenstvo odplavenia je nutné dodržiavať minimálnu ochrannú vzdialenosť 10 m od povrchových vôd. Z hľadiska ochrany vtákov a cicavcov prípravok neaplikujte na neobrábaných plochách bez drevín. Miesto návnady musí byť neprístupné pre domáce zvieratá a voľne žijúce zvieratá.

Ak sa mŕtve alebo umierajúce hlodavce nájdu počas a po kontrolných opatreniach, mali by sa okamžite vhodne zlikvidovať, aby sa zabránilo sekundárnej otrave.

Pri práci s prípravkom používajte pracovný odev, gumové rukavice, gumovú pracovnú obuv, respirátor na ochranu dýchacích orgánov. Počas manipulácie (otváranie obalov, plnenie, dávkovanie) dbajte na to, aby ste pracovali v dobre vetranom priestore chránenom pred dažďom. Pri práci nejedzte, nepite, nefajčite až do vyzlečenia pracovného odevu a umytia tváre a rúk teplou vodou a mydlom!

Pokiaľ sa dostane **Stutox-II** do ohniska požiaru haste penou, pieskom alebo zeminou. Na hasenie sa nesmie použiť voda, nakoľko pri styku s ňou dochádza k vzniku veľmi jedovatých a mimoriadne horľavých splodín! V prípade požiarneho zásahu sa musia použiť izolačné dýchacie prístroje.

Celkovú manipuláciu s prípravkami Ratron GV a Stutox-II môžu vykonávať len pracovníci s odbornou spôsobilosťou pre prácu s prípravkami na ochranu rastlín a musia poznať povahu a účinky účinnej látky, ochranné opatrenia a zásady prvej pomoci.

Populačnú hustotu hraboša poľného sledujeme podľa počtu užívaných nôr na ha predovšetkým na jar a na jeseň alebo kedykoľvek, keď potrebujeme zhodnotiť početnosť výskytu. Na pozemku uskutočníme 4 prechody (uhlopriečne alebo pozdĺžne) s dĺžkou 100 m a šírkou 2,5 m, počas ktorých zaznamenáme počet aktívnych (živých) nôr. Užívanou norou rozumieme noru s čerstvým výhrabkom, do ústia nory je zatiahnutá potrava, je prítomný trus hraboša, vchod do nory je uhladený, vychodený, vegetácia v okolí nory je obhryzená. Zistený počet užívaných nôr na 4 priechodoch vynásobíme číslom 10, čím získame počet nôr na ha.

Stupnica počtu užívaných nôr pre určenie triedy výskytu hraboša poľného:

Ročné obdobie		Početnosť (ks užívaných nôr/ha)		
		slabá	Stredná	silná
Jar		10-40	50-200	210 a viac
Leto		10-200	210-600	610 a viac
Jeseň	ozimné obilniny, ozimná repka a tohoročné výsevy lucerny, ďateliny a tráv	10-200	210-600	610 a viac
	dvojročné a staršie výsevy lucerny, ďateliny a tráv, lúky a pasienky a iné plodiny	10-400	410-2 000	2 010 a viac

Autorizované prípravky na ochranu rastlín sú zverejnené v databáze informačného systému prípravkov na ochranu rastlín (**ISPOR**) na internetovej adrese:

<http://pripravky.uksup.sk/pripravok/search>.

Pre špecifický výber rodenticídov je potrebné v položke „Typ funkcie prípravku“ zadať „rodenticíd“.

Autorizované sú aj ďalšie prípravky na báze fosfidu hlinitého, ktoré sa okrem použitia **v skladoch a uzavretých priestoroch** môžu použiť aj na kontrolu populácie **hryzca vodného (*Arvicola amphibius*) a krta (*Talpa europaea*) vo vonkajšom prostredí aplikáciou do nôr**. Sú to prípravky **Quickphos Pellets 56 GE** a **Quickphos Tablets 56 GE**. Pelety lebo tablety uvoľňujú plyn pomocou chemickej reakcie. Vo vlhkom prostredí sa z výrobku uvoľňuje jedovatý plyn – fosfán, ktorý v uzavretom priestore preniká do dýchacích ciest živočíšnych škodcov a následne dochádza k ich úhynu.

Prípravky používané proti krtom sa nazývajú talpicídy, proti hryzcovi rodenticídy. Proti krtovi sú autorizované v záhradách, ovocných a lesných škôlkach a na nepoľnohospodárskej pôde vkladáním do nôr.

V Topoľčanoch, 25.8.2026

Ing. Zuzana Blahová
ÚKSÚP-OKOR Topoľčany